

အဘူ ရဟီးမ် ဘီရူနီ

အလ် ဘာရူနီ၊ အလ် ဘီရူနီ စသည်ဖြင့် အနောက်နိုင်ငံများမှ အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် လူသိများသော အဘူ ရဟီးမ် မုဟမ္မဒ် ဘင် အဟာမဒ် ဘီရူနီ *أبو حامد بن علي* အား အေဒီ ၉၇၃ ခု စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ယခု ဥဒဘက်ကစွတန်ဟု သိသော ခွာဇင်တွင် မွေးဘွားခဲ့ပြီး ၁၀၄၈ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ယခု အာဖဂန်နစ္စတန်ဟု သိသော ဂါစ်နီတွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သူသည် ၁၁ ရာစု၏ ပါရှန် ဘက်စုံပညာရှင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။

သူသည် သိပ္ပံပညာရှင်၊ ရူပဗေဒပညာရှင်၊ မနုဿဗေဒပညာရှင်၊ လူမှုနှိုင်းယှဉ်ပညာရှင်၊ နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်၊ ဓါတုဗေဒပညာရှင်၊ စွယ်စုံဗဟုသုတပညာရှင်၊ အဂ္ဂိယနှင့် ဗေဒင်လက္ခဏာ တို့အား စိစစ်ဝေဖန်တတ်သော ပညာရှင်၊ သမိုင်းပညာရှင်၊ ပထဝီနှင့် ခရီးသွားလမ်းကြောင်း ပညာရှင်၊ ကမ္ဘာ့ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် ဘူမိဗေဒကျွမ်းကျင် ပညာရှင်၊ သင်္ချာပညာရှင်၊ ဆေးပညာရှင်၊ စိတ်ပညာရှင်၊ အစ္စလာမ် ဒဿနနှင့် သီအိုလိုဂျီပညာရှင်၊ တတ်သိ ကျွမ်းကျင်သူနှင့် ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်ခဲ့သည်။

သူသည် အိန္ဒိယနှင့် ဗြဟ္မာ့ဝါဒရိုးရာအား လေ့လာခဲ့သော ပထမဦး မူဆလင်ပညာရှင် ဖြစ်၍ ဘာသာစကားနှင့် စာပေအားလေ့လာသော ပညာရပ် Indology နှင့် ပထဝီသိပ္ပံပညာ၏ ဖခင်တစ်ဦး ဖြစ်သည့်အပြင် ပထမဆုံး မနုဿဗေဒပညာရှင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သိပ္ပံနည်းကျ နည်းလမ်းများဖြင့် လက်တွေ့စမ်းသပ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ရန် အစောဆုံး ဦးဆောင်လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့သူလည်း ဖြစ်၍၊ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ခြင်းများဖြင့် စက်ယန္တရားများ သတ္တု ဗေဒ ပညာရပ်များအတွက် စတင်မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည် တာဝန်ခံလည်း ဖြစ်သည်။ လူမှုဗေဒ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ မှုပညာရပ်နှင့် လက်တွေ့စိတ်ပညာရပ်၏ ဦးဆောင်လည်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင် နက္ခတ္တဗေဒ နယ်ပယ်၌ လက် တွေ့စမ်းသပ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက် ဆက်စပ်ရန် ဦးစွာလုပ်ပေးသွားသူလည်း ဖြစ်သည်။

သူ့အား ဂုဏ်ပြု၍ လ ပေါ်မှ ချိုင့်ခွက်အား အလ် ဘီရူနီဟု အမည်ပေးခဲ့၍၊ တာချီကင့် စက်မှုတက္ကသိုလ်အား သူ့အား ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် အဘူ ရဟီးမ် အလ် ဘီရူနီဟု အမည်ဟု အမည်ပေးထားသည့် အပြင် အဟာမဒ် ရှား မာဆွတ် ထူထောင်သော ကပိလမှ တက္ကသိုလ်အား သူ့အမည်နှင့်ပင် အမည်ပေးခဲ့သည်။

အာဖဂန်နိုင်ငံ စာပို့တံဆိပ်(၁၉၇၃)

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု စာပို့တံဆိပ် (၁၉၇၃)

သူသည် အဘူ နဆာရ် မန်ဆော ထံတွင် သင်္ချာနှင့် နက္ခတ္တဗေဒပညာကို သင်ယူခဲ့၍။ သူကဲ့သို့ အတွေးအခေါ် ပညာရှင်နှင့် ဆေးပညာရှင်ဖြစ်သော အဘူ အလီ အိဗ်နီ ဆီနာ၊ သမိုင်းပညာရှင်၊ အတွေးအခေါ်ပညာရှင်၊ ကိုယ် ကျင့်တရားပညာရှင် အိဗ်နီ မာ့ခွာဝါ၊ တက္ကသိုလ်တစ်ခုတွင် သိပ္ပံဌာနကို တည်ထောင်သော အိမ်ရှေ့မင်းသား အဘူ အလ် အဘာ့စ် မာမွန် ခွာဝါဇ်ဇင်ရှာဟ် တို့နှင့် ရဲဘော်ရဲဘက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် ဂါဇ်နီမှ မာမွတ်နှင့် အတူ တောင်အာရှသို့ ခရီးသွားခဲ့၍။ အေဒီ ၁၀၃၀ တွင် အိန္ဒိယသို့လည်း ခရီးဆက်၍ အိန္ဒိယ ဒိုင်ယာရီ (တွရီကာအို ဟင်းဒ်) စာအုပ်ကို အာရ်ဗီ၊ ဖာရစ်နှင့်သူ၏ မိခင်စကား ခွာရီဇ်မိန် ဖြင့်ရေးသားခဲ့သည်။ သူသည် အနည်းဆုံး ဘာသာလေးမျိုး ဂရိ၊ သင်္သကရိုက်၊ ဆိုင်ရစ်စ် တို့ကို တတ်မြောက်သေးသော်လည်း မိခင်စကားကို သာပြောလေ့ရှိသည်။ ဘာဘာ (တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကား)လည်း တတ်မြောက်သေးဟန်ရှိသည်။

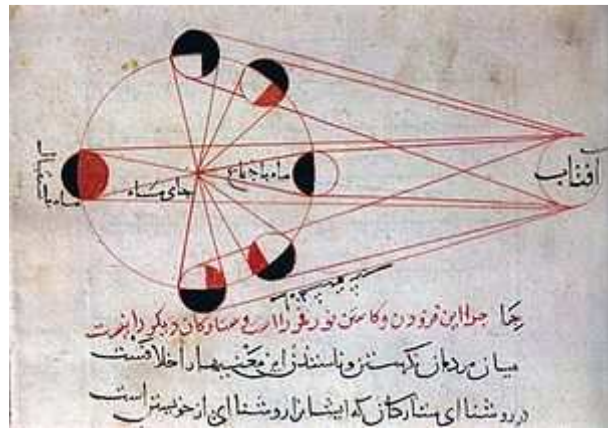
သူသည် ငယ်စဉ်ဘဝ၌ အစ္စလာမ် ဘုန်းတော်ကြီး စာသင်ကျောင်း၌ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ အသက် ၂၅ နှစ် အရွယ်ထိ သူ့ဇာတိ နယ်မြေဖြစ်သော အေရယ်ပင်လယ်၏ တောင်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင်သာ နေထိုင်ခဲ့ ပြီး ပညာရေး၌ ထူးချွန်ပေါက်မြောက်ခဲ့သည်။ သူသည် ကယ်ရေပီယံ ပင်လယ်ကမ်းရိုး ယခုလက်ရှိ အီရန်နိုင်ငံ တွင် တတ်သိပညာများဖြင့် လူထုအား အလုပ်အကျွေးပြု၍ ဟဂျီရီသက္ကရာဇ် ၃၉၉ (အေဒီ ၁၀၀၈) တွင် ဇာတိ မြေသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ဘီရူနီသည် ဇာတိနေရပ်သို့ ပြန်လာသောအခါ သူ့အား တိုင်းပြည်၏ မင်းသား အဘူ အလ် ဟာဆန် အလီ အိဗ်နီ မာမွန်က အသိအမှတ်ပြုလျက် မင်းသား၏ ညီနောင်များအား နိုင်ငံရေးနှင့် အထာရသများကို သင်ကြားမည့် ဆရာ အဖြစ်ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ၇ နှစ်အကြာတွင် အင်အားကြီးသော ဂါဇ်နာဝိဒ် ဆူလ်တန် မာမွတ် ဘင် ဆူဘွတ်တာကင်း က တိုင်းပြည်အား သိမ်းပိုက်လိုက်သောကြောင့် နန်းတော် အမှုထမ်း ခွာဇ်ဇင် ရှာဟ် လုပ်ကြံခံရ၍ သူသည် အလုပ်မှ ရပ်နားခဲ့ရသည်။ ထိုသိမ်းပိုက်မှု နောက်ပိုင်းတွင် ဘီရူနီ၏ ဇာတိမြေမှ စစ်မှုထမ်းများ၊ ပညာတတ်များ အာဖဂန်နစ္စတန် ဂါဇ်နာသို့ သို့ပန်းအဖြစ် ခေါ်ဆောင်ခံကြရသည်။ ဂါဇ်နာသို့ သို့ပန်းအဖြစ် ရောက်နေစဉ်တွင် ဘီရူနီသည် သူ၏ သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် စာရေးခြင်းလုပ်ငန်းကို သတိကြီးစွာဖြင့် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နေခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အား တစ်ဦးတည်း သီးခြားဖြစ်စေ၊ ဘဝတူ ဂုဏ် ထူးဆောင် သို့ပန်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဖြစ်စေ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အီရန်နိုင်ငံမှ အလ်ဘီရူနီ၏ ပုံ

ဘီရူနီသည် စာအုပ်ပေါင်း ၁၄၆ အုပ်ကို ပြုစုခဲ့၍ နက္ခတ္တဗေဒ ၃၅ အုပ်၊ ကြယ်များ၏ အကွာအဝေးကို တိုင်းတာခြင်း ၄ အုပ်၊ ဗေဒင်ကျမ်း ၂၃ အုပ်၊ ဒိုင်ယာရီမှတ်တမ်း ၅ အုပ်၊ အချိန်အား တိုင်းတာသတ်မှတ်ခြင်း ၂ အုပ်၊ ပထဝီ ၉ အုပ်၊ ကမ္ဘာ့အပေါ်ယံလွှာနှင့် မြေပုံ သီအိုရီပညာ ၁၀ အုပ်၊ သင်္ချာ သင်္ချာ (အက္ခရာ၊ ရှိသြမေတြီ၊ တြိဂိုနီမေတြီ) ၁၅ အုပ်၊ စက်မှုပညာ ၂ အုပ်၊ ဆေးပညာ ၂ အုပ်၊ မိုးလေဝသ ပညာ ၁ အုပ်။ သတ္တုဗေဒနှင့် ကျောက်မြက် ပညာ ၂ အုပ်၊ သမိုင်း ၄ အုပ်၊ အိန္ဒိယ အကြောင်း ၂ အုပ်၊ ဘာသာရေးနှင့် ဒဿန ၃ အုပ်၊ စာပေဆိုင်ရာ ၁၆ အုပ်၊ မျက်လှည့်ကျမ်း ၂ အုပ်၊ အခြားသော အမျိုးအမည်မခွဲနိုင်သည့် ၉ အုပ် တို့ ဖြစ်သည်။

နက္ခတ္တဗေဒ

ပါရှန်း ဘာသာဖြင့် ရေးသားသော ဘီရူနီ၏ စာအုပ်မှ လ၏ ပုံရိပ်ကွဲပြားပုံ အဆင့်ဆင့်

သူ၏ ကြယ်များ၏ အကွာအဝေးကို တိုင်းတာခြင်း၊ ကြယ်များ ဆင်တူ သတ်မှတ်တွက်ချက်မှုနှင့် အာကာဆိုင်ရာ မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း စာတမ်းများနှင့် ဆူလ်တန် မဆူးဒ် စာအုပ်မှ နက္ခတ္တ ဇယား ပုံသေနည်းတွင် **ကမ္ဘာသည် လုံး**

ဝန်း၏' ဟု ဖော်ပြထား၍၊ ကမ္ဘာသည် သူ၏ ဝန်ရိုးပေါ်၌ နေ့စဉ်လည်ပတ်နေ၍ နေကို နှစ်စဉ်ပတ်နေသည်ဟု သည့် နက္ခတ် အချက်အလက်အားဖြင့် အနုမာန ဆင်ခြင်စေရန် ထောက်ပံ့အားပေးခဲ့လေသည်။

လက်တွေ့စမ်းသပ် စူးစမ်းလေ့လာခြင်းများ

ဘီရှုနီသည် နက္ခတ္တဗေဒနှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုလုပ်ရန် အဦးပထမ ကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူသည် နဂါးငွေ့တန်းများထဲတွင် သဲကွဲစွာ မမြင်ရသောကြယ်များကိုပါ ထည့်သွင်းရေး တွက်ရန် ထောက်ခံခဲ့သည်။ ခိုရာဆန် (အီရန်)မှ ၁၀၁၉ ဇပြီလ ၈ ရက်နေ့ နေ့ကြပ်ခြင်းနှင့် ၁၀၁၉ စက်တင်ဘာ ၁၇ ရက် လကြပ်ခြင်းများကို စူးစမ်းလေ့လာ၍ လကြပ်နေစဉ်အတွင်း ကြယ်များ၏ တည်ရှိမှု လတ္တီကျုများကို အတိအကျ တွက်ချက်ပေးခဲ့သည်။

၁၀၃၁ ခုနှစ်တွင် ဘီရှုနီသည် သူ၏ ကီတဘ်ဘူလ် ကွန်နာအုလ် မာလူဒီ ဟု ခေါ်သည့် နက္ခတ္တဗေဒ ဆိုင်ရာ တိုးချဲ့ ဗဟုသုတကျမ်းကြီးကို ပြုစုပြီးခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်တွင် နက္ခတ်ဆိုင်ရာ တွေ့ရှိချက်များနှင့် နက္ခတ်ဆိုင်ရာ ပုံသေနည်း ဇယားများ ပါဝင်၍ ဂြိုဟ်များ၏ အရှိန်နှုန်းအား စီစစ်ဆင်ခြင်သည့် သင်္ချာနည်းများကိုလည်း မိတ်ဆက် ထားပေးသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာနှင့်နေ နီးစပ်မှု အရောင် ရွေ့လျားမှုသည် ဝန်ရိုးစွန်းများနှင့် ထပ်တူမဟုတ်ဟု ပထမဦး ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဘီရှုနီသည် ကမ္ဘာနှင့် နေ၏ အကွာအဝေးမှာ တော်လဲမီ ခန့်မှန်းသည်ထက် ပို၍ ကွာဝေးကြောင်းကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်။ တော်လဲမီက နှစ်စဉ် နေ့ကြပ်ခြင်းကို အသိအမှတ် မပြုခဲ့ပေ။

ဘီရှုနီသည် အမှတ်သုံးမှတ် စူးစမ်းမှု ဟု ခေါ်သည့် စူးစမ်းမှု၏ နည်းသစ်ကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း မူဆလင် စွယ်စုံပညာရှင် တာကီအုလ်ဒင်က အမှတ်သုံးမှတ်တွင် နှစ်မှတ်သည် နေသွားလမ်းကြောင်း၏ တည်ရာပြု၍၊ ကျန်တစ်မှတ်မှာ ဆန္ဒရှိသော အရပ်သို့ ညွှန်ပြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ အလ်ဘီရှုနီ မတိုင်မှီက နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်များသည် တူရကီနိုင်ငံသား ဟက်ပါချောပ် (ဘီစီ ၁၉၀-၁၂၀) သုံးခဲ့သည့် နေသွားလမ်း တွက်ချက်ခြင်းအတွက် ရာသီများအကြား သတ်မှတ်မှု ဖြစ်သည့်မတိကျသော ဆက်စပ်မှုကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ဘီရှုနီ၏ သုံးမှတ် စူးစမ်းမှု နည်းသည် လက်တွေ့ နက္ခတ္တဗေဒအတွက် အရေးပါသော ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်၍ သူ့နောက်ပိုင်း နှစ်ပေါင်း ၆၀၀ ထိ အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သူသည် သိပ္ပံနည်းကျ စူးစမ်းမှုကို အထူးအသား ပေးပြီး သူ၏ စူးစမ်းမှုအားလုံးကို အသေးစိတ် ဖော်ပြလေ့ရှိ၍ ထွက်ရှိသော အဖြေအား သူသဘောတူသည် ဖြစ်စေ၊ မတူသည် ဖြစ်စေ အရေးမထားခဲ့ပေ။ သူသည် စူးစမ်းလေ့လာချက်အား မောင်ပိုင်စီး၍ မိမိသာ မှန်ရမည်ဟူသော ဝါဒမှ အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ကြဉ်သူ ဖြစ်သည်။

ကရိယာတန်ဆာပလာများ

ဘီရှုနီသည် နက္ခတ္တဗေဒ ဆိုင်ရာသုံး ကရိယာပေါင်းများစွာကို တီထွင်ခဲ့သည်။ နေရောင်-အရိပ်တိုင်း ကရိယာ ဖြင့် အစွလာမ် ဘာသာဝင်များ ဝတ်ပြုရာတွင် ဦးတည်ထားသည် ကအိအာ ကျောင်းတော်အား သင်္ချာနည်းကျ ညွှန်ပြနိုင်ခဲ့သည်။

ရှေးဦး ခရီးသွား မိုင်နှုန်းပြ ကရိယာနှင့် ပထမဦးဆုံး ဂီယာ ၈ ခု၊ ခွေးသွားစိတ် ၈ ခုဖြင့် အလုပ်လုပ်သည့် စက် လှည့် နေပြကွဒိန်ကိုလည်း တီထွင်ခဲ့သည်။

စူးစမ်းရေး မှန်ပြောင်းကိုလည်း သူ၏ အလုပ်တွင်တွင် တွေ့ရှိရပြီး- အစောပိုင်း မှန်ပြောင်းတွင် မှန်ဘီလူး မပါဝင်ခဲ့ ချေ။ နောက်ပိုင်းတွင် လက်တင်စကားပြော ဥရောပနိုင်ငံများက မွန်းမံလျက် ပိုမိုတိုးတက်သော အဝေးကြည့်မှန် ပြောင်း အဖြစ် တီထွင်ခဲ့ကြသည်။

သီအိုရီများ

ဘီရူနီသည် သူ၏ အင်ဒီကာ စအုပ်တွင် အိန္ဒိယမှ အာယုတ်ဟာတာ၊ ဗြဟ္မာဂုတ်ပတနှင့် ဝါရာဟမီဟီရ တို့၏ အိန္ဒိယ၏ နေဗဟိုပြုဝါဒကို ဆွေးနွေးထားသည်ကို တွေ့ရ၍၊ သူက နေဗဟိုပြုဝါဒသည် သင်္ချာဆိုင်ရာ ပြဿနာ ဆိုသည်ထက် အတွေးအခေါ်တစ်ခုသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ပေးခဲ့သည်။ ဘီရူနီ၏ စာအုပ်အား အကျယ်ဖွင့် ခဲ့သော အဘူ ဆအီဒ်ဒုလ် ဆဂျစ်က နေဗဟိုပြုဝါဒတို့၏ ကမ္ဘာက နေကို ပတ်နေသည် ဟူသည့် အယူအား ဘီ ရူနီသည် ငြင်းဆန်ခဲ့ခြင်း မရှိဟု ရေးသားခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဘီရူနီကိုယ်တိုင် ကမ္ဘာသည် မိမိဝန်ရိုးပေါ်၌ လည်ပတ်နေသည်ကို သဘောတူလက်ခံခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ဘီရူနီသည် အရစ်တိုတယ်၏ အာကာသ ကိုယ်ထည်ကြီးသည် စက်ဝိုင်းပုံ လည်ပတ်နေသည် ဟူသည်ကို ဝေ ဖန်ခဲ့ပြီး ၎င်းသည် ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန် လည်ပတ်နေရန်သည် အဖြစ်နိုင်ဆုံး ဖြစ်၏ ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ဗေဒင်လက္ခဏာအား ငြင်းပယ်မှု

နက္ခတ္တဗေဒနှင့် ဗေဒင်လက္ခဏာ ဟူသော ဝေါဟာရ နှစ်ခုအား ပထမဦးဆုံး ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးသူမှာ အလ်ဘီ ရူနီ ပင်ဖြစ်၍ သူသည် ဗေဒင်လက္ခဏာအား ငြင်းပယ်မှုဟု ရေးသားခဲ့လေသည်။ ဗေဒင်လက္ခဏာအား ငြင်းပယ် ရသော အကြောင်းရင်းမှာ နက္ခတ္တဗေဒပညာရှင်များသည် နက္ခတ္တဗေဒ အတွက် အသုံးပြုခြင်း နည်းစနစ်များမှာ လက်တွေ့ စူးစမ်းလေ့လာမှုအား အခြေခံသည်ထက် အတိတ်ဟောပြောမှုများတွင် အခြေခံခြင်းနှင့် သူကိုယ်တိုင် ယုံကြည်သော အစွလာမ် သာသနာ၏ အခြေခံကြောရိုးနှင့် အတိတ်၊ အနာဂတ်ဟောခြင်းများမှာ ဆန့်ကျင် နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကပ္ပသိပုံ

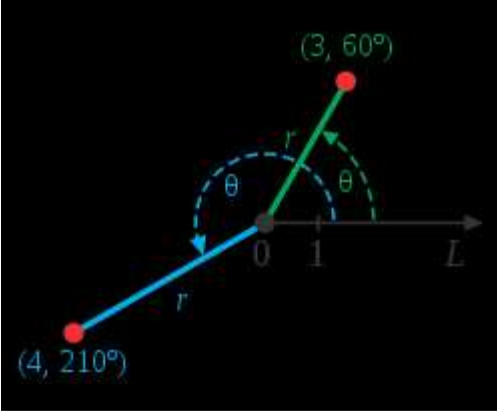
ဘီရူနီသည် ကပ္ပသိပုံ ခေါ် (ကမ္ဘာဂြိုဟ် သိပုံ)နှင့် ပတ်သက်သော ပညာပေးစာတမ်းများ များစွာ ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မြေပုံပညာရပ်၊ ကမ္ဘာ့ပုံဇရိယာပညာရပ်၊ ပထဝီပညာရပ်နှင့် ဓါတ်သတ္တုပညာရပ်များ ကို ရေးသား ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

မြေပုံပညာရပ်

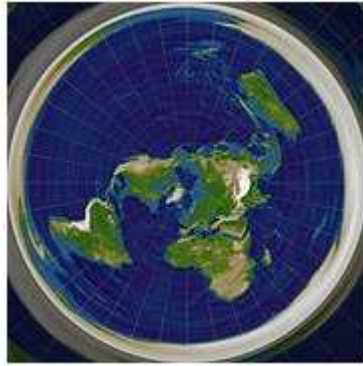
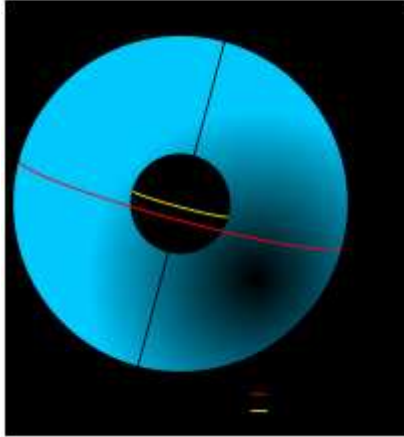
အသက် ၂၂ အရွယ်တွင် ဘီရှူနီသည် စာအုပ်ငယ်ပေါင်း များစွာကို ရေးသားခဲ့ပြီး၍ ၎င်းတို့အနက် မျက်နှာပြင် တစ်ခုပေါ်မှ ကမ္ဘာ့ခြမ်းပုံ စီမံတည်ဆောက်ချက် နည်းစနစ်ပါဝင်သော မြေပုံ စီမံတည်ဆောက်သည့် ပညာရပ် အား လေ့လာခြင်း စာအုပ်လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ သုံးနားညီ တြိဂံအား အသုံးပြုလျက် မျက်နှာပြင် သုံးဘက် ဆုံမှတ်အား ဖွင့်ဆိုရန် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအချက်သည် ဝင်ရိုးစွန်းမျက်နှာပြင်တိုင်း နည်းစနစ်အတွက် မျှော်လင့်ချက် ရှိသည်ဟု လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ပုံဇရိယာပညာနှင့် ပထဝီပညာရပ်

ဘီရှူနီအား ကမ္ဘာ့ပုံ ဇရိယာပညာရပ်၏ ဖခင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ သူသည် အသက် ၁၇ နှစ် အရွယ်တွင် နေ၏ အမြင့်ဆုံးသော အနေအထားကို အသုံးပြုလျက် ခွာရာဇင် (အီရန်) နိုင်ငံ၏ လတ္တီကျူကို တွက်ချက်ပေးခဲ့သည်။ သူသည် ကမ္ဘာ့အရုံး လုံးပတ် အားတွက်ချက်သည့် ပုံသေနည်း ရှုပ်ထွေးနေသည်ကိုလည်း ဖြေရှင်းပေးခဲ့သည်။ သူ၏ ဖြေရှင်းပေးခဲ့သော ပုံသေနည်းမှာ ယခုခေတ်သစ် ပုံသေနည်းနှင့် အလွန်နီးစပ်လှသည်။ သူတွက်ချက်ခန့်မှန်းချက် ကမ္ဘာ့အချင်းဝက်မှာ ၆၃၃၉.၉ ကီလိုမီတာ ဖြစ်၍ လက်ရှိ ခေတ်သစ် တိုင်းထွာမှု ကမ္ဘာ့ အချင်းဝက် ၆၃၅၆.၇ ကီလိုမီတာထက် ၁၆.၈ ကီလိုမီတာသာ လျော့နည်းသည်။ သူသည် သူ့ရှေ့မှ နေရောင်ခြည်အား မတူညီသော နေရာတစ်ခုမှ တပြိုင်နက်ကြည့်၍ ကမ္ဘာ့အချင်းဝက်အား တွက်သည့် နည်းစနစ်နှင့် ခြားနားလျက် တြိဂံနိမိတ်နည်းကို သုံး၍ နည်းသစ်ဖြင့် မျက်နှာပြင်တစ်ခုနှင့် တောင်ထိပ်၏ကြား ဒေါင့်ကို မျှောဝင်သွားသော နည်းဖြင့် တွက်ချက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ တွက်ချက်မှုကို လူတစ်ဦးတည်းမှ နေရာတစ်ခုတည်းတွင် ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ပထဝီသင်္ချာရပ်၌- အလ်ဘီရှူနီသည် အေဒီ ၁၀၂၅ ဝန်းကျင်ခန့်တွင် ပထမဦးဆုံး မျဉ်းဖြတ်နှစ်ခုဖြင့် တောင်-မြောက်ဝန်းရိုးစွန်း၏ အလယ်ဗဟိုမှ ဆွဲယူသွားသည့် ပုံအား ဖော်ပြခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

သူသည် မြို့ပြတည်ဆောက်မှု မြေပုံများကို ရေးဆွဲရာတွင် အတိကျဆုံးသူ ဖြစ်သည်ဟုလည်း သတ်မှတ်ခံရ၍ အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှ မြို့များစွာနှင့် အိန္ဒိယတိုက်ငယ် အနောက်ပိုင်းမှ မြို့များစွာအတွက် မြေပုံရေးဆွဲ ပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မြေပုံရေးဆွဲရာတွင် နက္ခတ္တဗေဒနှင့် သင်္ချာ ညီမျှခြင်းများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ အလားတူပင် တောင်များ၏ အမြင့်အား တိုင်းတာခြင်း၊ ချောက်ကြီးများ၏ အနက် အားတိုင်းတာခြင်းနှင့် မိုးကုတ်စက်ဝန်း၏ အကျယ်အဝန်းအား တိုင်းတာခြင်းများတွင် အလားတူ နည်းစနစ်ကိုပင် သုံးခဲ့သည်။

လူသားတို့၏ ပထဝီနှင့် ကမ္ဘာဂြိုဟ်၌ လူသားတို့၏ အခြေချမှု သက်တမ်းကိုလည်း သူဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည်။ သူ၏ စိတ်ကူးတင်ပြချက်မှာ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ကမ္ဘာ၏ လေးပုံတစ်ပုံတွင် လူသားများ အချေချနေထိုင်သည် ဟု ဖြစ်၍၊ အာရှနှင့် ဥရောပလွန် ပင်လယ်ကမ်းခြေကြီး အလွန်တရာ နက်မှောင်သော ချောက်ကမ်းပါးကြီးဖြစ်၍ သင်္ဘောဖြင့် ခရီးသွားလာလျှင် ချောက်ကမ်းပါးကြီးထဲသို့ ပြုတ်ကျသွားနိုင်သည် ဟူသည့် ရှေးဟောင်း အယူ အဆအား ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။

ဘူမိဗေဒနှင့် ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း လေ့လာမှု ပညာ

ဘီရှနီသည် ဘူမိဗေဒနှင့် ပတ်သက်၍ အိန္ဒိယ ဘူမိဗေဒ ဖြစ်တည်မှုအား စူးစမ်းခဲ့ရာ အိန္ဒိယသည် တစ်ချိန်က ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီး တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်ဟု တွေ့ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မြေနုကျွန်းမှတစ်ဆင့် ကုန်းမြေဖြစ် လာသည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ထိုအဆိုအား ယခုခေတ် ဘူမိဗေဒပညာရှင်များက ထောက်ခံပြီး အိန္ဒိယသည် ရွှေ့လျောနေသည့် တိုက်ငယ်ဟု ဆိုပေသည်။ ၎င်းသည် မြောက်ဘက်ဆီသို့ ရွှေ့နေပြီး အာရှတိုက်မကြီးနှင့် ပူးပေါင်းလျှက်ရှိကာ ဟိမဝန္တာတောင် ကြီးဖြစ်ရန် ဖန်တီးပေးနေသည်။ (ဟိမဝန္တာတောင်ကြီး အောက်ဆီသို့ ထိုးဝင်နေ၍ ထိုတောင်ကြီးမှာ ဖြေးဖြေး ချင်း မြင့်တက်နေသည်။) ၎င်းသည် ယခုတိုင် အရှေ့မြောက်ဘက်ဆီသို့ ရွှေ့လျောနေဆဲ ဖြစ်သည်ဟု ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်များက ဆိုပေသည်။

သူ၏ မျက်နှာပြင်များကို သတ်မှတ်ခြင်း စာအုပ်တွင် ဘီရှနီက ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုန်း မြေ၌ ရေသတ္တဝါများ၏ ရုပ်ကြွင်းများကို တွေ့ရ၍ ၎င်းသည်ယခင်က ပင်လယ်မြေမှ ခြောက်သွေ့သော ကုန်းမြေ ဖြစ်လာရသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုတွေ့ရှိချက်အား အခြေခံလျက် ကမ္ဘာမြေသည် တဖြေးဖြေး ဆင့်ကဲဖွံ့ဖြိုးနေသည် ဟု ဘီရှနီက အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ သူ၏ ကမ္ဘာသည် သက်ရှိတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟူသော အမြင်သည် သူ၏

အစွလာမ် ယုံကြည်မှု ဖြစ်သော ထာဝရတည်မြဲသော အရာဟူ၍ မရှိ ဆိုသည်နှင့် သဘောတူ ညီမျှလျက် ရှိပြီး-
ရှေးဟောင်း ဂရိယုံကြည်မှုဖြစ်သည့် စကြာဝဠာအန္တရာယ် ထာဝရတည်မြဲနေသော အရာ ဖြစ်သည်ဟူသော
အဆိုအား ဆန့်ကျင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်ပို၍ သူက မြေကမ္ဘာသည် သက်တမ်းတစ်ခု ရှိခဲ့၍ ထိုသက်တမ်း
အစအား တွက်ချက်ရန်မှာ ဝေးကွာလွန်းသေးသည်ဟု ဆိုပေသည်။

ဘီရှူနီက ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်၏ ပြောင်းလဲမှုသည် နှစ်ကာလပေါင်း များစွာကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်ဟု ဆို၍။
ကမ္ဘာ့ အလယ်ဗဟို၏ ဆွဲအားသည်လည်း ၎င်း၏ မျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ အရာများ ပြောင်းရွှေ့နေမှုအပေါ် မူတည်၍
ပြောင်းလဲနေသည်ဟု ဆိုသည်။ ဗဟိုမြင့်လာလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်သည် သိပ်သည်းလာပြီး ရေများ လျော့နည်း
လာရသည်။ ထိုမှ ကာလကြာမြင့်လာ၍ ကာလကြာရာမှ၊ ထိုမြေသည် မြင့်တက်လာကြီးထွား နုပျိုလာသည်။ ထို
အကြောင်း၏ သက်ရောက်မှုကြောင့် အပူပိုင်းဒေသများသည် အေးလာမည် ဖြစ်ပြီး အအေးပိုင်း ဒေသများသည်
ပူနွေးလာမည် ဖြစ်သည်။ ဟု ဆိုသည်။

သူပေးခဲ့သော ဥပမာများအနက် တစ်ခုမှာ- အာရေးဗီးယား သဲကန္တာရသည် အိန္ဒိယ ကဲ့သို့ ဖြစ်၍၊ တစ်ချိန်တစ်
ခါက ပင်လယ်ပြင်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ တဖြေးဖြေး သဲများ တင်လာရာမှ ကုန်းမြေဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆို၍
ထို ဒေသများမှ တွေ့ရှိခဲ့သော် ရှေးဟောင်း ငါး ပါးဟက်ရီးများ၊ ဂုံးခွံများ၊ ကျောက်ခဲအပိုင်း အပြတ်များကို ဖော်
ထုတ်ရေးသားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုကမ္ဘာရသည် ပင်လယ်ပြင် အဖြစ် ရှိနေစဉ်က ရှေးဟောင်း အာရပ်များသည် ယီမင်တောင်တန်း
များပေါ်တွင် နေထိုင်ခဲ့သူများ ဖြစ်ရမည်။ ဟု ဆို၍- ကာရာကွမ် သဲကန္တာရသည် ဂျော်ဂျန်နှင့် ခွာရီဇန် ဒေသ
ကြားမှ ရေကန်ဖြစ်ခဲ့ရမည်- ထိုမှ အမြူ ဒါယာ မြစ်သည် ကက်စပီယန် ပင်လယ်ထိ စီးဆင်းသွားခဲ့ရမည်ဟု ဆိုခဲ့
သည်။ ထိုအချက်အလက်များသည် ယခုခေတ် ပထဝီဆိုင်ရာ မီဆိုဇိုက်စ် ပင်လယ်ဟု ဖော်ပြသော သီအိုရီနှင့်
ကိုက်ညီနေတော့သည်။

ကျောက်သတ္တုပေဒ

အလ်ဘီရှူနီသည် သူ၏ ကီတုတ်ဘုလ် ဂျဝါဟ် (တန်ဘိုးမဖြတ်နိုင်သော ကျောက်တုံးများ စာအုပ်) တွင်
ကျောက်သတ္တုပေဒအား သိပ္ပံနည်းကျ နည်းစနစ်များဖြင့် စတင် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့၍ ထိုစာအုပ်တွင် အတိကျဆုံး
သိပ္ပံဆိုင်ရာ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ချက်များကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်သည် သူ့ခေတ်အခါက ကျောက်မြက်နှင့်
ပတ်သက်၍ အပြည့်စုံဆုံး စာအုပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်တွင် ကျောက်များ၏ အရည်အသွေး စံချိန်များကို
အမျိုး အမည် ကက်တလော့ဂ် ခွဲပြုလျက် အာရ်ဗီ၊ ဖာရ်ဗီ၊ ဂရိ၊ ဆိုင်ရဲခဲ၊ ဟင်ဒီ၊ လက်တင် နှင့် အခြားဘာသာ
စကားများဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ကျောက်များ၏ အရောင်အသွေး၊ အနံ့၊ မာကြောမှု၊ သိပ်သည်းမှု၊ အလေးချိန်
များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

သိပ္ပံဆိုင်ရာ ဒဿန

သိပ္ပံနည်းကျ နည်းစနစ်

ဘီရှူနီ၏ သိပ္ပံနည်းကျ နည်းစနစ်များမှာ ခေတ်သစ် သိပ္ပံနည်းများနှင့် များစွာသော နေရာများ၌ ကိုက်ညီမှု ရှိပေ
သည်။ အထူးသဖြင့် သူသည် အကြိမ်ကြိမ် လက်တွေ့ စမ်းသပ်မှုများကို ပိုမို အားသန်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ သူ၏

အိန္ဒိယ၏ လေ့လာမှု စာအုပ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂျီဩမေတြီဆိုင်ရာ လေ့လာမှု စီမံရာထားချက်များသည် အဆုံး သတ်သွားသည်ဟု မရှိစေရ ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည်။ သူသည် လက်တွေ့ စမ်းသပ်သော ဒဿနများကို လည်း အထူး အသားပေးခဲ့သည်။ သူသည် စနစ်တကျ မှားယွင်းခြင်းနှင့် အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ မှားယွင်းခြင်းများမှ ကာကွယ်ရန် ဆက်စပ် စဉ်းစားခြင်းခဲ့သည်။ အရာတစ်ခု၏ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ မှားယွင်းခြင်းသည် တစ်စုံတစ်ရာ အရည်အသွေး လိုအပ်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်၍၊ ထိုအရာအား အကြိမ်ပေါင်းများစွာ စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုလုပ်ရ မည်ဟု ဆိုသည်။ နဂိုမှန် အဆို (ထာဝရတည်ရှိသည့်ကိုယ်ထည်)

သဘာဝ ဒဿန

ဘီရူနီသည် သူနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်၍ ပါရှန်း စွယ်စုံပညာရှင်ဟု အသိအမှတ်ပြုခံရသူ၊ သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အပစ်စီနာ (အိဗနီ စီနာ)နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် အတွေးအခေါ် ချေပပြောဆိုပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ကြရသည်။ ဘီရူနီက အရစ်တိုတယ်အယူအဆ ရူပဗေဒ ပညာနှင့် သဘာဝ ဒဿနများကို ဝေဖန်ရေးသားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုချေပပြောဆိုပွဲကို အမေးနှင့် အဖြေ (အလ် အစ်လ် ဝလ် ဂျုဝါတ်) ဟူသော စာအုပ်တွင် ဖော်ပြ၍၊ သူက အရစ် တိုတယ်၏ အာကာသကိုယ်ထည်သည် ပုံသေကားချပ် သဘာဝ ဖြစ်သည် ဟူသော အယူအဆအား ငြင်း ပယ်ခဲ့၍ ၎င်းတို့သည် မဖြစ်မနေ အနေအထားတကျ သွားလာရွေ့လျား နေရလျက် အဆက်အစပ်ပြတ် ကွက် လပ် ဖြစ်နေသည်ဟု အထောက်အထား မရှိကြောင်း ဆက်လက်ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဂြိုဟ်များသည် စက် ပိုင်းပုံလည်ပတ်နေရသည်သာ ဖြစ်၍၊ ဘဲဥပုံ သွားလာနေသည်ဟူသော ပုံသေကားချပ်တည်နေသည့် အ ထောက် အထား ဖြစ်နေရန် အကြောင်း မရှိဟု ဆိုခဲ့သည်။

နဂိုမှန်အဆို သီအိုရီအား လက်ကိုင်ထားသည့် ဒဿနပညာရှင်များမှာ သူတို့၏ ရူပဗေဒကိုသာ လက်ကိုင် တည်ဆောက်ထား၍ အသစ်တွေ့ရှိသော နက္ခဗေဒ သင်္ချာပညာများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း မရှိဟု သူက ဆို သည်။

ရူပဗေဒ

ရူပဗေဒတွင် ဘီရူနီသည် ကမ္ဘာမြေ၏ ဆွဲအားကို အရာအားလုံး စူးစိုက်မှုမှာ ကမ္ဘာ့အလည်ပတ်ဟို၏ ဆွဲအား ဆီသို့ ဖြစ်သည်ဟု ဆို၍၊ ကမ္ဘာ့ဆွဲအားသည် အာကာသအတွင်း၌လည်း တည်ရှိ၍၊ အခြားဂြိုဟ်များတွင်လည်း ဆွဲ အား ရှိကြောင်းကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ၏ အလယ်ပတ်တွင်သာ ဆွဲအား ရှိနေပြီး ကျန်အစိတ်အပိုင်းများ တွင် ဆွဲအားမရှိ ဆိုသည်ကို သူက ငြင်းဆိုခဲ့ပြီး၊ လိုက်လျော ညီထွေသော ဆွဲအားများ ရှိနေသည်ဟု ဆိုခဲ့ သည်။ အရစ်တိုတယ်၏ အမြင်ဖြစ်သော သဘာဝ-နေရာ (ဥပမာ ရေသည် ကမ္ဘာ၏ အထက်တွင် ရှိနေသည်မှာ သဘာဝအတိုင်း ရေရာ ရှိနေ၍ ဖြစ်သည်) ဆိုသော အယူအဆအား ဘီရူနီက ငြင်းပယ်ခဲ့၍ မည်သည့် ဝတ္ထု အတွက်မှ သဘာဝ- နေရာ ဟူ၍ မရှိဟု ဆိုခဲ့သည်။

ဘီရူနီသည် လက်တွေ့ စမ်းသပ်မှုအား အားသန်၍ အထူးသဖြင့် ဓါတ်သတ္တုများအား တိကျသော အလေးချိန် အား သိနိုင်ရန် ချိန်ခွင် (အလေးအဆ)နှင့် အလေးစီးမှုကို အခြေခံခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ဆွဲအား၊ ကျောက်မြက်ရတနာ ရေချို၊ ရေငံ၊ ရေပူ၊ ရေအေးများကိုများ၏ ကွဲပြားသော သိပ်သည်းဆနှင့် အလေးချိန်အား တိုင်းထွာပြခဲ့သည်။

သီအိုရီပိုင်းတွင် ဘီရူနီသည် မီးကူးမှုနှင့် မီးခတ်ကူးမှု- ထိုခတ်ကူးမှုမှ မီးလောင်ခြင်း ခြစ်စင်ထုတ်လုပ်မှု ပထဝီ မြေ၏ ဝန်ရိုးစွန်း အအေးပိုင်းတွင် မီးရွေ့လျော့ခြင်း ပြတ်လပ်မှုများကို အစောဦးဆုံး ဖော်ပြခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ခုတည်းမှ ရေနှင့် မြေသည် ပတ်ပတ်လည် လေထုဖြင့် ဝိုင်းရံထားပြီး၊ ထိုလေထု အများစုသည် လ စက်ဝန်းနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိသည်။ ထိုမှ အပူ ဖြစ်လာ၍ ထိုကြောင်းခံဖြင့် အပူရွေ့လျော့မှုနှင့် ခတ်ကူးမှုသည် ဆက်စပ်လျက် ရှိသည်။ ထိုမှ မီး ဟူသည်ကို ထုတ်ပေးသည်။ ထို မီးခတ်သည် လေထု၏ ဝိုင်းရံထားခြင်းကို ခံရသည်။ ဝန်ရိုးစွန်းများတွင် လေထုအား ဝန်ရိုးစွန်း၏ ချေးယူထားမှုကြောင့် လေထုအားပျော့လာ၍ မီးရွေ့လျော့ မှု လျော့ပါးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဘရူနီသည် နျူတန်၏ ဒုတိယ နိယာမ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အရှိန်သည် ရွေ့လျားမှုနှင့် လုံးဝဥသံ တူညီခြင်း မရှိဆိုသည့် အစိတ်အပိုင်းအား စတင် တွေ့ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

အမြင်အာရုံ

အမြင်အလင်းတန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘရူနီသည် အလင်း၏ အလျင်သည် ကန့်သတ်မဲ့ မဟုတ်ဟု ဆိုခဲ့သော အိဗနိုလ် ဟေဿမ်နှင့် အတူ အလင်းအလျင်အား ပြောဆိုခဲ့သူများတွင် ပထဦးဆုံး အနက်မှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဘရူနီက **အလင်း၏ အလျင်သည် အသံ၏ အလျင်ထက် ပို၍ မြန်သည်ဟု ဦးစွာ ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။**

မနုဿသျှတ္တရ (လူမှုဗေဒ)

ဘရူနီသည် လူမှုဗေဒ ပညာရပ်အား စတင်ခဲ့သူဟု ဆိုနိုင်သည်။ သူ၏ လူမှုဗေဒ ပညာရပ်မှာ ခေတ်သစ် ပညာ ရပ်ခဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ သူသည် လူသားချင်း တန်ဖိုးထားတတ်သော ဓလေ့နှင့် အချင်းချင်း နားလည်တည် ဆောက် ဆွေးနွေးခြင်းများကို ဦးစားပေးခဲ့သည်။

အခြားသော ဘာသာတရားများနှင့် ဆွေးနွေးလျှင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာတရား၏ ကျမ်းရင်းများကို လေ့လာ၍ အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းဘက်မှ ဆွေးနွေးတတ်ရန် လမ်းပြပေးသူ ဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် သူသည် ဟိန္ဒူများနှင့် ဆွေးနွေးသော အခါ၊ ဟိန္ဒူများသည် အခြားသူများ သတ်မှတ်သကဲ့သို့ ရုပ်ပွားဆင်းတု ကိုးကွယ်သူများ မဟုတ်၊ ဟိန္ဒူဘာသာက သတ်မှတ်သော ဘုရားဟူသည် အတုမရှိ၊ ခိုင်းနှိုင်း၍ မရ- ပုံသဏ္ဍာန်ဆောင်ပြနိုင်စွမ်း မရှိဟူသော ဘုရားဖြစ်၍၊ အစွလာမ်တို့၏ ကိုးကွယ်ယုံကြည်နှင့် ဘုရားနှင့် ခြားနားခြင်း မရှိချေဟု ဖြစ်သည်။ ရုပ်ပွားဆင်းတု ဆိုသည်မှာ အခြေခံလူတန်းစားမှ ဘာသာတရားအား နက်နဲ စွာ မသိသူများသာ ကိုးကွယ်ခြင်းဖြစ်၍ ထိုသို့သော လူတန်းစားအား ရှုမြင်သုံးသပ်လျှင် ဘာသာတစ်ခုအား ဆုံး ဖြတ် သတ်မှတ်ပေးခြင်းသည် မသင့်လျော်ဟု ဆိုသည်။ မည်သည့် ဘာသာတရားမဆို အမှန်တကယ် ပညာ တတ်သူ၊ နက်နဲစွာ သိသူများနှင့် ဆွေးနွေး၍သာ အဆုံးအဖြတ်ပေးသင့်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

Wiki အား မှီငြမ်း၍ တင်ပြသည်။ (ဦးဌေးလွင်ဦး)